

Vergaderjaar 1994–1995

23 012

Nadere regeling van het gezag over en van de omgang met minderjarige kinderen

Nr. 14

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 18 november 1994

Tijdens de mondelinge behandeling van bovengenoemd wetsvoorstel op 2 november 1994 heeft de heer M. Rabbae onder meer de volgende twee vragen gesteld:

1. Hoe staat het met de gesprekken, die tussen Nederland en Marokko met betrekking tot het familierecht gevoerd worden?
2. Onder welke voorwaarden kan een buitenlander in Nederland een kind erkennen? Speelt daarbij het herkomstland van de vader een rol? Speelt de verblijfsduur in Nederland een rol? Is het juist dat sommige gemeenten daarbij een verblijfsduur van vijf jaar hanteren?

Ik beantwoord deze vragen als volgt.

Vraag 1. Op verzoek van het Marokkaanse ministerie van Justitie heeft op 11 en 12 oktober 1993 in Den Haag een gesprek plaatsgevonden tussen delegaties van het Marokkaanse en het Nederlandse ministerie van Justitie. Onderwerp van dit gesprek waren de personen- en familie-rechtelijke problemen van Marokkaanse onderdanen, die in Nederland woonachtig zijn. Inzet van Marokkaanse zijde was de totstandkoming van een bilateraal verdrag inzake het personen- en familierecht. Van Nederlandse zijde is gesteld, dat voorafgaand aan een gesprek over de wenselijkheid en de mogelijkheden van een verdrag, in gezamenlijk overleg nagegaan zou moeten worden welke problemen deze groep personen op het terrein van het personen- en familierecht heeft, en met welke instrumenten deze problemen eenvoudig en efficiënt opgelost kunnen worden. Van Nederlandse zijde is gewezen op de relevante multilaterale verdragen van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht. Afgesproken is dat de delegaties hun gesprek in de zomer van 1994 zouden voortzetten.

Omdat ik het bij mijn aantreden als staatssecretaris gewenst achtte, mij in dit onderwerp nader te verdiepen, is dit gesprek uitgesteld tot januari 1995.

Vraag 2. Het Nederlands internationaal privaatrecht kent geen wettelijke regels die het recht aanwijzen dat op de erkenning van kinderen moet worden toegepast; die regels zijn tot op heden in de rechtspraak gevormd.

Deze regels kunnen als volgt worden samengevat. De vraag of de erkenning familierechtelijke betrekkingen doet ontstaan tussen de erkenner en het kind zal voor wat de bevoegdheid van de man en de voorwaarden voor de erkenning in de eerste plaats worden bepaald door het nationale recht van de man. Is erkenning volgens dat recht niet mogelijk, dan zal de rechtbank de ambtenaar van de burgerlijke stand gelasten de man tot de erkenning toe te laten indien er een voldoende mate van verbondenheid van het geval met de Nederlandse rechtsfeer bestaat.

Die verbondenheid kan op velerlei wijze tot uitdrukking komen. Daarbij spelen zowel objectieve gegevens zoals de Nederlandse nationaliteit van de moeder en/of het kind, en de verblijfsduur, als subjectieve gegevens zoals de wens om in Nederland te blijven of om Nederlander te worden, een rol.

Het ministerie van Justitie heeft zich, steunend op herhaalde adviezen van de Permanente Commissie van advies voor de zaken van de burgerlijke stand en voor nationaliteitsaangelegenheden over dit onderwerp tot nog toe steeds op het standpunt gesteld, dat een afweging waarbij de aanknopng aan de nationaliteit op haar realiteit wordt getoetst, niet door de ambtenaar van de burgerlijke stand moet worden gemaakt, maar aan de rechter dient te worden overgelaten. Een beleid waarbij een verblijfsduur van vijf jaar van de vader, die naar het recht van zijn nationaliteit niet kan erkennen, als enig criterium wordt gehanteerd, is onvoldoende genuanceerd. Voor zover een dergelijk beleid in bepaalde gemeenten zou worden gevolgd, kan het niet worden onderschreven.

Ik wijs er voor de duidelijkheid op, dat de vraag of de moeder of het kind toestemming moet geven voor die erkenning, afzonderlijk moet worden beantwoord. Of die toestemming nodig is wordt – indien de erkenning in Nederland plaatsvindt dan wel in het buitenland ten overstaan van een Nederlandse consulaire ambtenaar – in het algemeen beantwoord aan de hand van het nationale recht van de moeder, respectievelijk van het kind.

Ter nadere informatie zij nog vermeld, dat het internationaal privaatrecht betreffende het afstammingsrecht in harmonie met het toekomstige Nederlandse afstammingsrecht wettelijk zal worden geregeld en wel op zodanige wijze, dat de ambtenaar van de burgerlijke stand niet geroepen zal zijn afwegingen als hierboven beschreven te maken.

De Staatssecretaris van Justitie,
E. M. A. Schmitz